

Neden İNDİRİM Değil, BİNDİRİM?

Hükümet krizden çıkış yolu olarak yine **Elektrikte Fiyat Artışını** seçti..

Geçen hafta içerisinde ulusal gazetelerde yer alan haberlere göre Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, 1 Ekim 2009 tarihinden geçerli olacak toptan elektrik fiyatlarıyla ilgili çalışmalarını büyük ölçüde tamamladı. Bu çalışmalar sonucunda kamunun Elektrik Ticaret şirketi durumunda olan TETAŞ tarafından, elektrik dağıtım şirketlerine uygulanmakta olan toptan satış fiyatlarına yaklaşık %20 düzeyinde zam yapılması planlanmaktadır.



Hükümet geçen yıl elektrik fiyatlarını maliyet artışları gerekçesiyle yüzde 56 attırırken, bu yıl maliyetlerde yaşanan azalışı tüketici tarifelerine yansıtmadı. Bilindiği üzere Yüksek Planlama Kurulunun 14 Şubat 2008 tarihli kararı ile Kamuya ait Enerji KİT'lerinde Maliyet Bazlı Fiyatlandırma (MBF)'ya geçilmişti. Bu uygulama kapsamında, Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (TETAŞ), özel sektör dağıtım şirketleri dahil olmak üzere dağıtım şirketlerine 1 Nisan, 1 Temmuz ve 1 Ekim tarihinden geçerli olmak üzere uygulayacağı yeni tarifelerini ilgili mevzuat çerçevesinde tespit ederek EPDK'ya sunmaktaydı.

TETAŞ, Maliyet Bazlı Fiyatlandırma Mekanizmasını gerekçe göstererek, geçmiş 3 aylık dönemde ki elektrik üretim maliyetlerindeki artışı, döviz kurundaki artışı ve geçmiş dönemde biriken ve ertelenen maliyetleri de esas alarak yaklaşık % 20'lik bir artışı talep etmektedir. Elektrik Dağıtım Şirketlerinin TETAŞ'la yapmış olduğu toptan enerji satış anlaşmalarına esas olacak bu zammın, aynı maliyet mekanizması gereği TEDAŞ tarafından uygulanacak olan perakende satış fiyatlarına yansımalarının ise yaklaşık % 8 - 10 arasında olacağı tahmin edilmektedir. Zaten global ekonomik kriz gerekçe gösterilerek dayatılan zor yaşam koşulları altında, ülke sanayicisi, ülke köylüsü, ülke kamu çalışanı ve ülke dar gelirli yurttaşı bu yüzyılda insanca yaşam için en temel ihtiyacı olan elektrikle yapılması planlanan zamlarla daha da zorda bırakılmaktadır. TETAŞ'ın geçmiş dönemde imzalamış olduğu yüksek fiyatlı, alım garantili kontratlarının cezasını, yoksul yurttaş çekmektedir.

Maliye Bakanlığının, Merkez Bankasının döviz kuru ile ilgili yetersiz öngörülerinin cezasını krizden çıkış için bir ışık arayan sanayici çekmektedir.

Enerji Bakanlığının, elektrik üretim lobilerinin baskıları ile 1 Eylül 2006 tarihinde uygulamaya koyduğu ve Kamu Dağıtım Şirketlerinin zararlarını artıran DUY (Dengeleme Ulaştırma Yönetmeliği) uygulamasının cezasını, tarlasında ki ürününün kuruması adına elektrik kullanmaktan korkan çiftçi çekmektedir.

AKP iktidarı döneminde enerji alanında uygulanan politikalar, kendi vaatlerine ters düştüğü gibi ülkeyi aslında derin bir açmazla karşı karşıya bırakmıştır.

Alım garantili kamu zararına sözleşmelerle hesaplanılacağı, yeniden masaya oturulacağı vaatleri unutulmuş, kamu zararları sineye çekilmiş, bununla da kalınmayıp yeni kamu zararları doğuracak işlem ve uygulamaların altına imza atılmıştır. Yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına öncelik tanınacağı ve doğalgaza bağımlılığın azaltılacağı söylemleri de unutulmuş, tersine doğalgazdan elektrik üretimi artmıştır.

Bu vaatlerin dışında yaşananlara bakıldığında ise daha karanlık bir tablo ile karşılaşmaktadırlar. AKP dönemindeki serbest piyasa ısrarıyla yapılan uygulamalar sonucunda elektrik fiyatları fahiş düzeylere tırmanmış, kamu enerji kuruluşları büyük mali yükler altına sokulmuş, bunun karşılığında enerji alanı birkaç grubun elindeki sermayeye teslim edilmiştir. Ülkemiz karanlık tehdidiyle karşı karşıya bırakılmış, yatırımlar sekteye uğramıştır. Ülkenin karanlıkta kalma tehlikesinin üstünü küresel düzeyde yaşanan kapitalizmin krizi örtmüştür.

AKP iktidarı döneminde özel sektörün elektrik vermeme tehdidinde boyun eğilmiş, onların talepleri doğrultusunda DUY denilen karaborsa sistemi devreye alınmış; burada elektrik fiyatları 2-3 kat yükselmiş; sonuçta bu bedelin de maliyet bazlı fiyatlandırma mekanizması adı altında halka yıkılmasına karar verilmiştir. Yatırım açığı konusunda hiçbir ciddi önlem alınmamış, kendi iddia ettikleri serbest piyasa mantığına bile ters olan teşvikli, garantili serbest piyasa modeli getirilmiştir. Bu yeni modelde yük kamuya, kar özel sektöre aittir.

Genel seçimlerde elektrikle zam yapılmamasını propaganda aracı olarak kullanan AKP Hükümeti, seçimlerin hemen ardından uyguladığı yanlış politikaların bedelini halka elektrik zammı olarak yansıtmıştır. Konutlarda elektrik fiyatı Aralık 2007'den itibaren 10 aylık süre içerisinde her türlü bedel dahil olmak üzere yüzde 56.1; perakende, dağıtım, iletim bedelleri ile fon ve vergiler hariç çıplak fiyatı ise % 64.5 oranında arttırılmıştır.

Sonuç olarak;

- 2009 yılı ilk 5 aylık verilerine göre Aylık elektrik enerjisi tüketiminde % 6 azalma olmuşken,
- Piyasa Mali Ulaştırma Merkezi Raporlarına göre DUY piyasasında 2009 yılı ilk 5 aylık verilerine göre Elektrik enerjisi alım fiyatları gerilerken,
- 2008 yılı Şubat ve Mayıs ayı indirimleriyle Aralık 2008'e göre doğalgaz satış fiyatını % 61 oranında azalmışken,



- TETAŞ, TEDAŞ'a sattığı elektrik enerjisinin birim fiyatını % 12,3 oranında azaltmışken.

AKP Hükümeti;

Maliyetlerdeki yükselişleri doğrudan tüketici fiyatlarına yansıtılırken, maliyetlerdeki azalışları tüketici fiyatlarının yansımalarını engelleyecek mekanizmalar oluşturulmuştur.

Elektrik Mühendisleri Odası olarak, toplumun tüm kesimlerini doğrudan etkileyen elektrik zammının uygulamaya geçmemesini, ivedi olarak elektrikteki maliyet azalışlarının elektrik faturalarına yansıtılmasını talep ediyoruz.

**TMMOB
Elektrik Mühendisleri Odası Bursa Şubesi
11. Dönem Yönetim Kurulu**